

Børme Blad

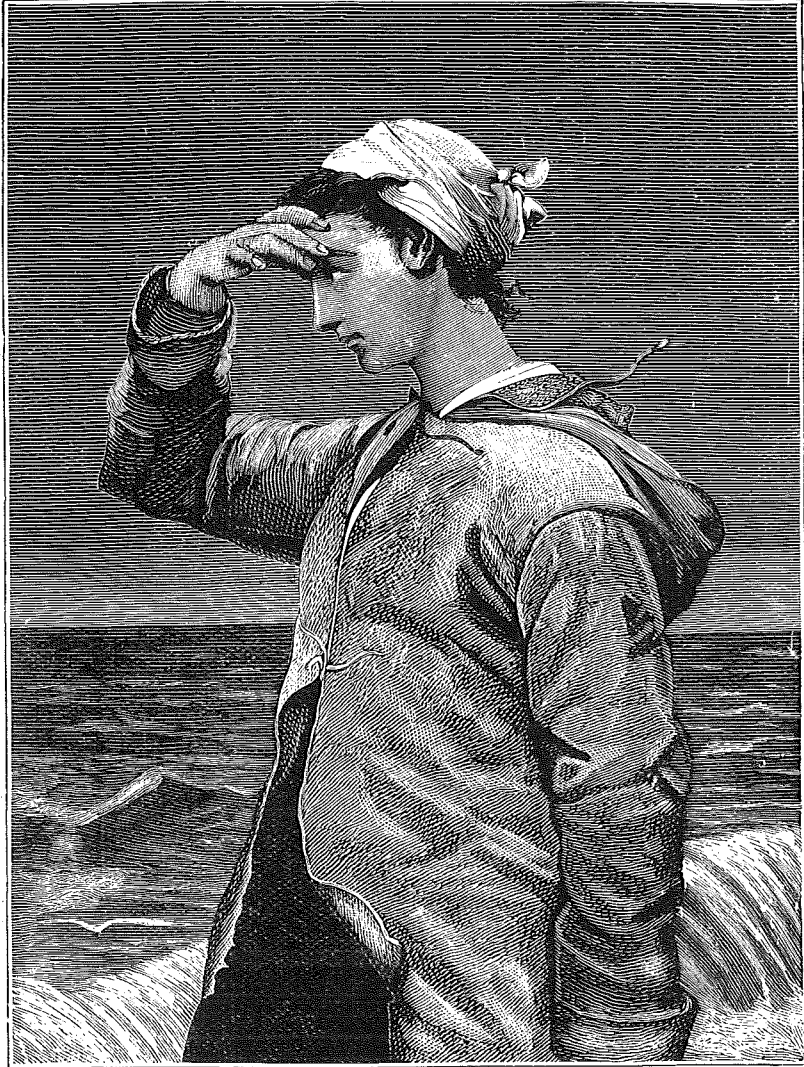

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 48.

27de november 1892.

18de aarg.

Sifferens tone.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. I pakker til en adresse paa over 5 ekspir. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspir. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. E. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

En uveirsnat.

(Med billede.)

Det var i mars maaned i aaret 1860. Klar og lysende steg solen op af havet i den lille tyske fisterlandsby ved Østersøens kyst, og allerede tidlig om morgenen var omtrent alle stedets indvaanere paa benene for at drage ud paa en fiske- og ubeir; det havde i flere uger været storm og ubeir, saa det gjaldt at benytte den deilige dag.

Snart stødte en hel del baade fra land; koner og børn blev staaende en stund og se efter sine kjære, men skyndte sig derpaa ind igjen i sine huse; der var nok af ting, som skulde ordnes, før mændene kom hjem igjen.

Kun en-ung, smut kone blev endnu staaende en stund og stirrede ligesom hunsunken i drømme ud over de blaa bølger. Det var Else, konen til Andreas fiske, hvis baad var den sidste, og hvorfra endnu et rødt lommetørklæde vinkede ind til hende. Det var ikke mere end fire uger, siden de havde havt bryllup, og dette var første gang, Andreas skulde ud paa en længere tur.

Tilslidst gik hun langsomt hjemover og gav sig til at stille med noget mad; hendes mand skulde saa sig et rigtig godt maaltid, naar han kom hjem. Men da hun var færdig dermed, syntes hun, det blev ensomt, og besluttede derfor at tage sig en tur op til sin gamle far. Dennes hus laa oppe paa en høide, og hun havde derfra vid udsigt til alle kanter. Men hvad var det, hun saa veien derop sit se? Jo, der langt

borte i synskredsen begyndte den ene styk efter den anden at vise sig. Skulde man alligevel saa regn eller storm den dag?

Else traadte ind i værelset til sin far, som strakte begge hænderne imod hende og udrød: „Nu, saa det er dig, mit barn, jeg har længe saa efter dig. Du kan tro, det er tomt herhjemme uden dig.“

Else satte sig hos ham, snakkede om gamle dage og stoppede hans kjære pipe. Hun kunde imidlertid ikke blive herre over sin uro og sagde tilslidst:

„Kom, bliv med ud, far, og sig mig, om du tror, der kommer ubeir.“

Begge blev staaende en stund og stirre ud over havet og tilslidst var det klart for dem, at de maatte have en storm ibente. Uengstelig saa Else paa sin far, men denne sagde:

„Barn, vær nu ikke saa taabelig! En fiskers kone maa vænne sig til nød og fare og ikke straks tabe modet. Hvis de derude paa søen merker stormen itide, vil de straks komme hjem, og din Andreas forstaaer sig paa vind og veir saa godt som nogen anden og er ogsaa flink til at ro.“

Det varede ikke længe, sørend vinden begyndte at pibe; bølgerne brusede høiere og høiere, og man kunde paa lang afstand høre deres drøn. Else og hendes far gik nedover mod stranden, hvor snart en hel del kvinder samlede sig. Alle spejdede ængstelig udover havet, og efter en stunds forløb begyndte ogsaa det ene sorte punkt efter det andet at dukke op; de med saadan længsel ventede baade nærmede sig og blev modtagne med jubel; den ene fiske efter den anden naaede lykkelig iland.

Før hver baad, som kom, havde Else haabet paa, at det var Andreas, men forgjæves. Hun spurgte de andre fiskere efter sin mand; nogle vidste intet om ham, andre havde for ikke lang tid siden været i nærheden af ham, og en gammel mand fortalte tilslidst, at Andreas havde været sig længere

ud end alle de andre, da han ikke var tilfreds med fangsten og endelig vilde have noget, som kunde forslaa, med hjem til Else.

Tilfældt var Else og hendes far de eneste, som stod igjen nede paa stranden og stirrede udover den skummende sø. Stormen var imidlertid for voldsom for den gamle mand, og hans datter maatte følge ham hjem. Hun talte ikke mange ord, men hendes angst stod at læse paa hendes ansigt.

„Barn, gaa hjem! Overgib din mand i Guds haand og læg dig til at sove. Det er sent nok“, sagde den gamle, „Andreas har formodentlig maattet søge land et andet sted, og vil isaaftald først komme hjem imorgen, naar stormen har lagt sig.“

Else stillede en lampe hen i vinduet, forat hendes mand i tilfælde kunde have den som merke ude paa havet, naar han seilede indover; derpaa sagde hun godnat til sin far og vandrede hjemover. Men det var umuligt for hende at lægge sig; stormens hvinen syntes hende stadig mere og mere frygtelig, og hun syntes i tanterne at se Andreas kæmpe med bølgerne. Hun kastede netop et tørlæde om hovedet og vilde slukke lyset for at gaa ud — da falder hendes blik paa den store bibel, som Andreas havde arvet fra sine oldeforældre, og som de pleiede at læse i hver aften. Hun aabnede den uvilkaarlig og læste følgende ord:

„Den, som bor i den høiestes skjul, han skal blive om natten i den almægtiges skygge. Jeg vil sige: Herren er min tillid og min befæstning, min Gud, paa hvem jeg forlader mig.“

Hun kunde ikke andet, hun maatte læse hele salmen — den 91de — helt igjennem. Derpaa sank hun paa knæ og overgav sin kjære mand i hans sterke haand, der kunde befale sine engle at bevare ham paa alle hans veie.

Else var bleven roligere; men hun kunde dog ikke blive inde, men maatte ud for at stirre udover havet. Hvor længe hun blev

staaende saaledes, vidste hun ikke, før hun opdagede en lysende stribe henne i synskredsen; det var den første morgendæmring. Fremdeles rasede stormen, og skyerne jagede henad himmelen; men det var dog nu isaaftald begyndt at lysne, og hun kunde se længere udover havet.

Men hvad var det? — Et mørkt punkt syntes at bevæge sig paa bølgerne. — Hun stirrede, alt hvad hun kunde — jo det maatte være en baad.

Snart kom den nærmere, kjæmpende sig frem mod storm og bølger.

Det maatte være Andreas. O, om hun kunde hjælpe! Else holdt haanden for øinene for at slippe at se paa det ængstende syn; men hun maatte snart igjen tage den bort. Nu var baaden lige ved stranden, men det var ikke godt at lande paa grund af de voldsomme brændinger. Else ilede ned til vandkanten; hun vred hænderne, hun vinkede, hun græd og hun bad, hendes angst og ophidselse var grænseløs.

Da var det, som om en stemme sagde til hende: „Den, som bor i den høiestes skjul, han skal blive om natten i den almægtiges skygge. Jeg vil sige: Herren er min tilflugt og min befæstning, min Gud, paa hvem jeg forlader mig.“

Det var de ord, hun om aftenen havde læst i bibelen, og det var hun sikker paa, at Andreas haabede paa Gud. Skulde ikke han kunne og ville redde ham?

Hun kastede sig ned paa den vaade sand, bedækkede sit ansigt med sine hænder og streg til Gud om hjælp og forbarmelse. Saaledes blev hun liggende uden at se op, medens stormen og bølgerne brusede om hende.

Da følte hun sig pludselig greben af to sterke arme; hun saa halvt ængstelig op — der stod Andreas sund og raff foran hende; men i næste øieblik hulkede den sterke mand som et barn, idet han trykkede sin kjære kone til sit bryst. Han var reddet — det

Forældreløse.

Øgfaa et Iotomovib.

bidste hun altsaa nu, og sammen med sin mand kunde hun knæle ned paa stranden og takke den himmelske fader for den underbare hjælp.

Andreas var gjennembaad og saa udmattet, at han næsten ikke kunde snakke; hun trak ham med sig hjem, og først da han havde faaet tørre klæder paa og lidt varmt at drikke, kunde han fortælle sine oplevelser paa søen. Det havde været en frygtelig nat for ham; men han havde streget af dybsens nød til Herren. „Jeg tror næsten, at det var engle, som førte mig iland“, tilføjede han tilfødt. Da nikkede Else og fremsagde andægtig ordene: „Han skal befale sine engle om dig til at bevare dig paa alle dine veie.“

Først nu tænkte Else paa at faa af sig sine egne vaade klæder; hun havde hidtil ikke engang faaet tid til at løse paa sit hovedplag. Men idet hun tog af sig dette, sprang Andreas op og udstødte et høit skrig. Else saa forbausset paa ham; da traadte Andreas hen til hende, trykkede hende hjertelig til sig og udbrød: „Min stakkels Else!“ Derpaa sprang han ind i kammeret, hentede et speil og sagde: „Se dig deri, min elskede; men bliv ikke forstrækket.“

Og hvad sit Else se? Hendes vakre, sorte haar var ligesom gennemtrukket af sølvtraad; nattens angst havde bleget det før tiden. Men Else sørgede ikke derover; hun sagde glad:

„Ser du, min Andreas, saa har vi et blivende minde om Guds vidunderlige hjælp, og hvis vi atter kommer i nød og fare, skal mit haar erindre os derom og bringe os mod og tillid til ham.“

En negerslaves barndomsminder.

Nogle af eder har maaste læst eller hørt om negerslaven onkel Tom; jeg skal fortælle lidt af, hvad han meddeler i sin

livshistorie. Hans egentlige navn er Josiah Henson, men i de tider, slaveriet herskede i de forenede stater, sit slaverne ikke lob til at kaldes ved fornavn eller tilnavn som hvide folk; man gjorde alt muligt for at udrydde ethvert begreb om familieliv. Slaverne var sine herrers eiendom og solgtes som saar og kvæg. Fædre og mødre blev solgte fra sine børn; thi loben anerkjendte ikke egteskab mellem negrene; en far blev ofte kaldet onkel og en mor tante, børnene havde navne som Cæsar, Pompejus, Sambo o. s. v.

Josiah Henson blev født den 15de juni 1789 i staten Maryland; hans forældre var slaver af den afrikanske negerstamme. Den første begivenhed, han erindrer, var, at han en dag saa sin far forslaaet og blødende af grusomme slag, fordi han havde forsøgt at redde sin kone fra volds handlinger. Kort efter blev hans stakkars far solgt og sendt til Havana, og hvad der blev af ham, sit hans kone og børn aldrig at vide. Kort tid derefter kom Josiah og hans mor til en mildere herre, som dog snart døde, hvorfor alle hans slaver blev solgte ved auktion. Herom fortæller han selv saaledes: „Denne dag er uudslettelig indpræget i min hukommelse: Auktionsblokken og den forsamlede flok af sammenkrøbne negere, undersøgelsen af mustler og tænder, mine brødres og søstres taarer og min moders fortvilelse, alt dette kan jeg aldrig glemme. Mine søskende blev først solgte en ad gangen, medens min mor, lammet af sorg, holdt mig i haanden. Da turen kom til hende, blev hun kjøbt af en hvid mand ved navn Riley. Derpaa blev jeg stillet op, medens Auktionholderen fortalte, at jeg var en kjærlid gut, og man begyndte nu at hyde paa mig. Min mor, som var halv vanvittig af sorg ved udsigten til at miste alle sine børn, banede sig vei gennem mængden og faldt paa sine knæ foran Riley, idet hun sagde: „O herre, kjøb mit lille barn, alle de andre er solgte,

og jeg skal gjøre for Dem, hvad det skal være.' Med haan blev hun bortbist og fik nogle pisseflag, blot fordi hun bad om, at hendes lille barn, som kun var mellem 5 og 6 aar, maatte blive sammen med hende. Da hun slæbte sig bort fra den haardhjertede mand, hørte gutten hende sutte: O, herre Jesus, hvorkænge skal jeg lide saaledes! Jofiah blev kjøbt af en mand ved navn Robb, som ikke brød sig det mindste om sine slaver. Jofiah sammenlignede sig selv i den tid med en liden gris mellem en stot voksne svin; han blev snart saa svag af mangel paa pleie, at han ikke kunde krybe over gulvet efter en draabe vand. Han laa hele dagen i smudsige pjalter og græd efter sin mor. Den grusomme herre, som frygtede for, at gutten skulde dø, besluttede at sælge ham til den mand, som havde kjøbt hans mor. En dag hørte Jofiah den gamle hyttedør rasle, og hans mor traadte ind. De havde været adskilte i 18 maaneder og havde opgivet hvert haab om at se hinanden mere i denne verden. Nu var al sorg forsvunden, og Jofiah kom snart til kræfter under moderens kjærlige pleie. Jofiah var derefter i mange aar slave hos Riley, som var en haard og grusom mand, hans slaver fik kun to maaltider om dagen. Frokost kl. 12, efterat have arbeidet fra daggrøn, og aftenmad, naar de havde arbeidet den øvrige del af dagen. Kun i høsttiden fik de tre maaltider. Klæderne bestod af to grobe lærredsfjorter, et par lærredsbeklæder, en trøje og for vinteren beklæder og trøje af grovt klæde samt en hat af uldstof, som maatte være tre aar. Kvinderne fik et skjørt. De børn, som ikke kunde arbejde i marken, fik hverken sko eller strømper, jakke eller beklæder, dragten bestod hele aaret af to grobe lærredsfjorter; var de uslidte, maatte de gaa nøgne, til næste beklædningsdag kom. Børn fra 6 til 10 aar kunde man se nøgne til enhver tid af aaret; slaverne boede i bjælkehuse paa den bare mark; trægulv var

en ukjendt luksus. I et rum var 10 til 12 personer, mænd, kvinder og børn puttede sammen ligesom kvæg. De havde hverken sengesteder eller møbler; sengene var en bunke straa og et uldteppe. Vinden pøb gennem bjælkehuse, og regn og sne blæste ind gennem rifterne. Saaledes var de slavers kaar, og endnu den dag idag sukker tusender af mennesker under lignende kaar. Thi slaveriet flourer endnu mange steder, saa vi har grund til at lægge os paa sinde, hvad Jofiah Henson senere skrev til børnene i England. Brevet lyder saaledes: „Kjære børn og unge venner! I nyder mange velgjerninger; I har ingen erfaring om, hvor bittert det er at være født i slaveri og at blive reben bort fra far og mor og slegtninge for at sælges til grusomme herrer. O, vær taknemmelige, elsk og læs eders bibel og giv eders hjerte i den høielige alder til den velsignede frelser, som elsker eder langt højere end far og mor; thi den rene og bedste menneskelige kjærlighed er kun et svagt billede paa Guds kjærlighed. Har nu Gud elsket eder saa høit, at han er gaaet i døden for eder, saa vis eders taknemmelighed ved at hjælpe og gavne hans skabninger. Bed for de arme negere; thi mange af dem er endnu i mørke og trældom, slaver under grusomme herrer eller under syndens og dødens magter. England har gjort meget for den afrikanske race, men der er endnu meget tilbage. Bed Gud sende sin frelse, og naar I bliver voksne mænd og kvinder, da gjør alt, hvad I kan, for at skaffe dem bibler, prester og lærere. Eders trofaste og kjærlige ven Jofiah Henson.“

Læs dette!

De, som ikke har betalt „Børneblad“ for dette aar, anmodes om at gjøre det inden aarets udgang, da ellers bladets forsendelse vil blive stanjet. Dette gjælder saavel enkelte abonnenter som clubs og søndagskoler. Pengene sendes direkte til Luth. Pub. House, Decorah, Iowa.

Et rart dyr.

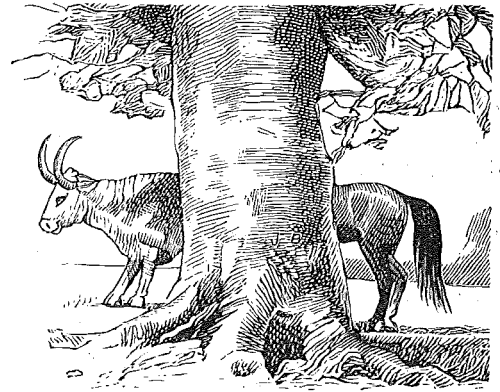
(Med billede.)

Maar smaa bypiger kommer paa landet, faar de se meget rart; men det er vist ikke mange, som har seet noget saa rart, som det lille Nikka fik se i sommer.

Hun var mellem fire og fem aar gammel og ude i besøg hos tante og onkel, som boede paa landet, og det var nok moro, kan du tro. Pæsop og pufetat, hønsene og ænderne havde aldrig haft nogen bedre ven end hende; fjørne og hesten var hun ogsaa glad i, om det end ikke var saa frit for, at hun var en del bange for disse store dyr, og hun var just ikke modig, naar hun engang imellem ved tantes haand skulde gjøre et besøg i fføset.

Men hør nu, hvad der hændte den lille Nikka dagen efter, at hun var kommen ud paa landet. Onkel og tante faar pludselig se sin lille stat komme styrtende ind og raabe, at hun havde seet et saa gruslig rart dyr.

Det stod bag et træ, og hun vidste ikke, hvad det lignede mest enten en hest eller en ko; halen var som paa en hest og hornene som paa en ko. Onkel og tante maatte endelig komme ud og se det.

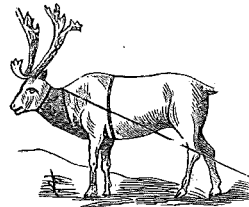
Ja det maatte være et forunderligt dyr, mente onkel, uden at han rigtig kunde fatte, hvad det var for noget. Baade han og tante fulgte imidlertid med ud, men brast snart efter ud i en hjertelig latter. Nikka behøvede heller ikke længe at studere paa, hvorfor de lo; thi i næste øieblik blev den rare skabning til to dyr.

Stakkels Nikka! Hun blev ofte senere spurgt om det rare dyr og fik døde mangan latter for dets skyld.

Opløsninger paa gaader i nr. 46.

Gaadespørgsmaal: 1. Pølsen. 2. Soppeltmen.
Regnegaade: 8 — 12 — 5 — 20.

Billedgaade.

N^R

K

